УДК: 377:631.1:005.336.2

КОМПЕТЕНТНІСНО ОРІЄНТОВАНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Курепін В. М.
Миколаївський національний аграрний університет

Розвиток агропромислового виробництва супроводжується впровадженням автоматизованих систем управління, інноваційних методів управління та ресурсозберігальних виробничих рішень. За таких умов зростає потреба у фахівцях, здатних ефективно працювати з новітнім обладнанням, аналізувати виробничі процеси та адаптуватися до технологічних змін. Це зумовлює необхідність удосконалення професійної освіти на засадах компетентнісного підходу, орієнтованого на формування практичних умінь, цифрової грамотності, критичного мислення та готовності до інноваційної діяльності.

Проблематика компетентнісно орієнтованої професійної освіти полягає в модернізації освітнього процесу, розвитку практичної підготовки здобувачів вищої освіти та забезпечення професійних компетентностей. У сучасних наукових дослідженнях Мельник Н. С. [1], Сиворотка Н. М. [5], Іваненко В. С. [2] особлива увага зосереджується на забезпеченні інтеграції теоретичної підготовки з практичною діяльністю, упровадженні цифрових освітніх технологій, проєктно-орієнтованих методик навчання. З огляду на технологічну трансформацію агропромислового виробництва актуалізується дослідження механізмів формування цифрових, виробничо-технологічних, екологічних і підприємницьких компетентностей майбутніх фахівців.

Метою нашого дослідження є обґрунтування особливостей компетентнісно орієнтованої підготовки фахівців для інноваційного розвитку агропромислового виробництва та визначення основних напрямів удосконалення професійної освіти відповідно до сучасних потреб аграрного сектору. Досягнення поставленої мети передбачає визначення ключових професійних компетентностей майбутніх фахівців для посилення практичної спрямованості професійної підготовки.

Активне впровадження цифрових технологій, автоматизованих систем управління та ресурсозберігальних технологічних рішень зумовлює підвищення вимог до професійної підготовки фахівців. Особливого значення набуває формування комплексу професійних компетентностей [1, с 108], які забезпечують здатність ефективно виконувати виробничі завдання, застосовувати сучасні технології, здійснювати аналіз технологічних процесів та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Професійна освіта має орієнтуватися на інтеграцію фундаментальних знань із практичною підготовкою, розширення співпраці з агропромисловими підприємствами та впровадження інноваційних освітніх методик. Це сприятиме

підготовці конкурентоспроможних фахівців, здатних забезпечувати технологічне оновлення й сталий розвиток аграрного сектору.

Компетентнісний підхід є одним із ключових методологічних засад модернізації професійної освіти. Він передбачає орієнтацію освітнього процесу на формування здатності здобувачів вищої освіти ефективно застосовувати набуті знання, уміння та навички для розв'язання практичних і виробничих завдань. На відміну від звичайної моделі навчання, компетентнісний підхід забезпечує інтеграцію теоретичної підготовки з практичною діяльністю [2, с 597], розвиток самостійності, критичного мислення, готовності до професійної самореалізації.

Реалізація компетентнісного підходу відбувається через зміст професійної освіти, упровадження практико-орієнтованих методів навчання, моделювання виробничих ситуацій, залучення здобувачів освіти до практичної взаємодії з підприємствами. Важливо формувати інтегровані компетентності, що охоплюють технологічну підготовленість, цифрову грамотність, здатність працювати в команді та адаптуватися до інноваційних змін.

Оцінювання результатів навчання це не лише перевірка засвоєних знань, а й визначення здатності застосовувати їх у професійних ситуаціях. Трансформація освітнього процесу повинна сприяти підвищенню якості підготовки фахівців, посиленню їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

Інструменти модернізації професійної освіти передбачають використання цифрових освітніх платформ, інтерактивних симуляторів, віртуальних лабораторій, мультимедійних засобів навчання та технологій моделювання виробничих процесів. Застосування таких інструментів сприяє розвитку аналітичного мислення та формуванню здатності працювати з сучасними технологічними системами [3, с 64].

Практико-орієнтоване навчання забезпечує безпосередній зв'язок між теоретичними знаннями та майбутньою професійною діяльністю [4, с 332], створюючи умови для формування стійких практичних умінь та навичок. Його реалізація передбачає проведення лабораторних та практичних зайняття, виконання навчально-виробничих проєктів, аналіз професійних ситуацій, проходження виробничої практики та співпрацю з підприємствами агропромислового комплексу.

Моделювання реальних виробничих завдань дає змогу здобувачам вищої освіти набувати досвіду прийняття технологічних рішень, оцінювати виробничі ризики [5, с 297]. Підвищення якості професійної освіти, адаптація випускників до вимог роботодавців відбувається за рахунок поєднання інноваційних освітніх технологій із практичною підготовкою.

Удосконалення професійної підготовки фахівців передбачає оновлення змісту освітніх програм відповідно до технологічних тенденцій, потреб роботодавців і перспектив інноваційного розвитку агропромислового виробництва. Пріоритетними напрямами є посилення практичної складової навчання, розвиток дуальної освіти [6, с 4] та розширення співпраці закладів вищої освіти з аграрними підприємствами. Реалізація зазначених заходів сприятиме формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно

застосовувати професійні компетентності, адаптуватися до технологічних змін і забезпечувати сталий розвиток аграрного сектору України.

Отже, компетентнісно орієнтована підготовка фахівців є важливою передумовою модернізації професійного освіти та забезпечення кадрових потреб інноваційного агропромислового виробництва. Поєднання цифрових освітніх технологій, практико-орієнтованого навчання та тісної взаємодії закладів освіти з роботодавцями сприятиме формуванню професійних компетентностей, необхідних для ефективної діяльності в умовах технологічних змін. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні та впровадженні освітніх моделей, орієнтованих на актуальні потреби аграрного сектору, розвитку цифрових навичок та підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Мельник Н. С. Навчання через практику: проблемні ситуації у сучасній освіті. Інформаційні технології в освіті та науці: збірник наукових праць V міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 21 травня 2026 р.). Запоріжжя : МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2026. С 105-109. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/26359.

2. Іваненко В. С. Шляхи виживання та розвитку українського бізнесу під час воєнного стану. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). Одеса, 2025. С 595-598. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22542.

3. Курепін В. М., Іваненко В. С. Застосування цифрових технологій у сільському господарстві для досягнення цілей сталого розвитку. Modern Economics. 2024. № 47(2024). С. 62-69. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-09.

4. Іваненко В. С. Інструментарій стратегічного управління персоналом у сільському господарстві. Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Одеса, 16 жовтня 2025 р.). Одеса : ОНЕУ, 2025. С 332-334. https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22739.

5. Сиворотка Н. М. Партнерство Миколаївського національного аграрного університету та бізнесу на прикладі компанії MZURI. Інноваційно-інвестиційний розвиток бізнесу в умовах економічних збурень : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених до 210-ліття Львівської політехніки (м. Львів, 26-27 березня 2026 р.). Львів : Львівська політехніка, 2026. С. 295-298. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/24800.

6. Batsurovska I., Kurepin V. The Impact of the War in Ukraine on the Study Results at an Agricultural University // Tréma. 2023. № 60. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15314.

УДК 378.147

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АГРОІНЖЕНЕРІВ

Новицька Л. І.
Вінницький національний аграрний університет

Постановка проблеми. Сучасне високотехнологічне аграрне виробництво потребує кваліфікованих кадрів, здатних до інноваційної та продуктивної діяльності. Водночас підготовка майбутніх агроінженерів супроводжується низкою суперечностей: між соціальними потребами підвищення якості освіти й уніфікованими навчальними програмами; між теоретичними знаннями та практичними вимогами професії; між зростаючим обсягом необхідних знань і обмеженою кількістю навчальних годин. Діяльність агроінженерів охоплює розробку, експлуатацію, обслуговування та управління сучасною технікою і технологіями, тож традиційна система професійної підготовки потребує трансформації.

Аналіз останніх досліджень. Провідні фахівці аграрної освіти [1] підкреслюють, що недостатня увага до фундаментальних дисциплін на початкових етапах навчання ускладнює засвоєння теоретичних основ спеціальних дисциплін, зокрема теорії сільськогосподарських машин, тракторів і двигунів тощо. Аграрні заклади вищої освіти не забезпечують належних умов для ґрунтовної практичної підготовки інженерів-механіків сільського господарства. Випускники мають не лише здобувати якісну університетську освіту, а й отримувати можливість набуття практичних навичок, необхідних для ефективного застосування знань у професійній діяльності.

Реформи вищої освіти дедалі більше орієнтуються на європейські стандарти студентоцентрованого навчання, а також на методологічні підходи, апробовані в підготовці агроінженерів за кордоном, зокрема інтегративний і проблемно-аналітичний практикоорієнтований підходи [2].

У Вінницькому національному аграрному університеті (ВНАУ) партнерство із науково-виробничими структурами розглядається як механізм переходу аграрного виробництва до інноваційної моделі розвитку, що отримало підтримку стейкхолдерів інженерно-технологічного факультету.

Пандемія COVID-19 та воєнний стан в Україні зробили змішане навчання фактично єдиною альтернативою традиційній організації освітнього процесу.

Метою дослідження є розробка технології змішаного навчання, спрямованої на студентоцентровану модель підготовки майбутніх агроінженерів у ВНАУ на базі науково-навчально-виробничого комплексу (ННВК) «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум».

Результати досліджень. Студентоцентрований підхід означає перехід від орієнтації на процес викладання до орієнтації на результат навчання й формування компетентностей студента. Його ключові ознаки: активне, а не